

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

HOTĂRÎRE

cu privire la examinarea cauzei disciplinare intentată
în privința procurorului în procuratura raionului Strășeni, Sergiu Mocan
nr.3-150/2022

16.12.2022

mun. Chișinău

Colegiul disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, avînd în componența sa:

Președinte - Vladislav Guțan

Membrii - Victor Comerzan, Oleg Televca, Pavel Țurcan, Elena Cazacov, Alexandru Lozan și Octavian Lazarev

examinînd în ședință publică cauza disciplinară intentată în privința procurorului în procuratura raionului Strășeni, Sergiu Mocan, privind îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu,

CONSTATĂ:

Cet. XXXXXX a solicitat tragerea procurorului Sergiu Mocan la răspundere disciplinară pentru tergiversarea intenționată a urmăririi penale în cauza nr. XXXXXX, pornită în baza art.166¹ alin.(2) lit.c) Cod penal, pe faptul [...].

În cadrul procedurii disciplinare de verificare a faptelor sesizate, s-a constatat: Urmărirea penală în cauza nr. XXXXXX a fost pornită la xx.xx.2020 de către procurorul Sergiu Mocan, pentru infracțiunea de tratament inuman și degradant, săvârșită de două sau mai multe persoane, prevăzută de art.166¹ alin.(2) lit.c) din Codul penal, constatînd că, [...].

Tot la data de xx.xx.2020, procurorul Sergiu Mocan a dispus pornirea urmăririi penale în cauza nr. XXXXXX în baza art.166¹ alin.(l) din Codul penal, [...].

La data de xx.xx.2021 ambele dosare penale au fost conexe într-o procedură unică, fiind menținut numărul unic de evidență nr. XXXXXX.

Din data pornirii urmăririi penale și pînă la momentul controlului (*durata de x ani*) procurorul Sergiu Mocan, a efectuat doar cîteva acțiuni de urmărire penală, cum ar fi [...].

Conform art.143 alin.(1) pct.2), 31) din Codul de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, inclusiv a stării psihice și fizice a persoanei în privința căreia se reclamă că s-au comis acte de tortură, tratamente inumane sau degradante.

Dat fiind faptul că expertizele în domeniile indicate *supra* sînt niște procedee probatorii primordiale pentru confirmarea existenței/inexistenței actelor de tortură, tratament inuman sau degradant, este important ca procurorul care investighează cazul să dea dovadă de perseverență și pregătire profesională la această etapă, astfel încît expertizele să fie numite fără întârziere pentru a obține concluzii cît mai complete și obiective ale experților.

Totodată, s-a stabilit că, procurorul Sergiu Mocan a dispus la data de xx.xx.2021 efectuarea expertizei [...], însă nu a expediat materialele pentru executare, fapt care a generat dispunerea prin altă ordonanță, la data de xx.xx.2022 peste un xx luni a aceleiași expertize XXXXXX.

Abia la xx.xx.2021, adică după x luni de la cauzarea relelor tratamente victimei XXXXX a fost numită expertiza XXXXX, efectuarea căreia a durat pînă la xx.xx.2021.

În cadrul urmăririi penale, prin ordonanța procurorului Sergiu Mocan din xx.xx.2021, cet. XXXXXX a fost pus sub învinuire fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), art.166¹ alin.(2) lit.c) din Codul penal.

Potrivit art.281 alin.(1) Cod de procedură penală, ordonanța de punere sub învinuire se emite de procuror în cazul în care au fost acumulate probe concludente și suficiente.

Din conținutul ordonanței reiese că, XXXXXX este instigator persoana care a determinat [...], la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit.c) din Codul penal.

Însă la data emiterii ordonanței, dar și pînă în prezent, acestora nu le-au fost atribuite calitățile procesual penale de bănuiți sau învinuiți, nefiind audiați. Expertiza XXXXXX la momentul emiterii ordonanței nu a fost efectuată.

În afară de aceasta, la fața locului în timpul conflictului din xx și xx.xx.2020, reieșind din declarațiile victimei, au fost prezenți mai mulți martori, declarațiile cărora au importanță pentru stabilirea adevărului, însă martorii oculari nu au fost identificați și audiați.

În materialele dosarului este prezent un purtător de informații CD-R, discul prezentat de către XXXXXX la data de xx.xx.2020 (*anexat la plângere*), care nu a fost examinat, nu a fost recunoscut în calitate de mijloc material de probă și stabilită relevanța.

Pe lângă aceasta, procurorul a omis să examineze actele prezentate de către părți în cadrul procesului penal [...].

În dosar este identificată o cerere din numele învinuitului XXXXXX din data de xx.xx.2021, care a fost recepționată de către procurorul Sergiu Mocan însă a rămas fără examinare, or la dosar nu a fost identificat un răspuns sau act procedural prin care a fost soluționată.

S-a mai stabilit că, ordonanțele de prelungire a termenului de urmărire penală constituie pentru procurorul Sergiu Mocan doar o formalitate, acestea fiind identice, fără a fi indicată motivarea prelungirii termenului sau impedimentele care au stat la baza tergiversării urmăririi penale.

Nesoluționarea în termen rezonabil a urmăririi penale este consecința a unor motive imputate procurorului, așa cum o cer dispozițiile art.20 alin.(4), art.52 alin.(1) pct.7) Cod de procedură penală. Procurorul Sergiu Mocan nu a dat dovadă de interes și a manifestat diligență în soluționarea dosarului.

În explicațiile oferite, procurorul Sergiu Mocan a comunicat că, urmărirea penală este tergiversată din cauza volumului de lucru în prezenta cauză penală, precum și numărul participanților în procesul penal.

Colegiul constată că, în cazul prezentat, materialul probator administrat atît în faza verificării sesizării, cît și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că, toate elementele unei abateri disciplinare menționate supra sunt întrunite și anume că, că procurorul Sergiu Mocan și-a îndeplinit defectuos obligațiile de serviciu,

a acționat necorespunzător în raport cu atribuțiile funcționale.

Or, conform obligațiilor prevăzute de art.6 alin.(3) din Legea nr.3/2016, procurorul este obligat: a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale; d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.

În același timp, procurorul își îndeplinește atribuțiile în cadrul principiului statului de drept, care necesită respectarea unui anumit de valori fundamentale, cum ar fi imparțialitatea, transparența, onestitatea, prudența, corectitudinea și contribuția la calitatea justiției. Pentru a spori încrederea publicului în sistemul de justiție, procurorii trebuie să fie în permanență preocupați să se asigure că aceste valori sunt respectate și că ele le ghidează activitatea.

Mai mult, potrivit principiul supremației legii, reflectat în pct.pct.6.1.1., 6.1.2, 6.1.4., 6.1.6. din Codul de etică al procurorilor aprobat prin Hotărîrea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, procurorul trebuie: să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecății echitabile cum sînt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor; să acționeze în mod echitabil și onest; să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice, să acționeze în mod echitabil și onest; să se asigure ca procedurile penale să opereze cît mai rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției.

Principiul legalității reprezintă unul din principiile care guvernează întreaga activitate de urmărire penală. Procurorii trebuie să-și execute atribuțiile potrivit legii, să aibă un rol activ în cadrul procesului penal, să acționeze în mod echitabil, de o manieră coerentă și rapidă, contribuind astfel la asigurarea unei proceduri penale conforme cu legea. Procesul penal, în concordanță cu principiul legalității, prevăzut de art.7 Cod de procedură penală, se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Codului de procedură penală.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, examinarea plângerilor pe cazuri de pretinsă maltratare, trebuie să fie deplină, iar autoritățile trebuie întotdeauna să depună **eforturi serioase** pentru a afla ce s-a întîmplat. În caz contrar, interdicția legală generală a relor tratamente ar fi lipsită de eficiență practică, în pofida importanței sale fundamentale și s-ar crea posibilitatea ca în unele cazuri, agenții statului, beneficiind de o cvasi-imunitate, să încalce drepturile persoanelor aflate sub supravegherea lor (*a se vedea Corsacov v.Moldova, cererea nr. 18944/02, pct.68,69*).

Este de datoria autorităților de a prezenta o explicație justificată a faptului cum și în ce circumstanțe au fost cauzate vătămrile, iar dacă nu se reușește acest fapt, se ridică o întrebare clară de încălcare a articolului 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*a se vedea Lipencov v.Moldova, cererea*

nr.27763/05pct.32,33,43; *Pamov v.Moldova*pct.26-28).

Reieșind din aceste constatări ale instanței judecătorești europene, care în virtutea art.7 alin.(8) din Codul de procedură penală sunt obligatorii pentru autoritățile naționale, omisiunile descrise, pot duce la o eventuală condamnare a statului sub aspect material și procedural în temeiul art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În context, orice derogare de la prevederile Codului de procedură penală capătă caracter de ilegalitate, care la rândul ei atrage mai multe consecințe negative pentru procesul penal, precum și creează pericolul real de pierdere a încrederii societății în organele Procuraturii.

Conform art.19 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuیتului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Procurorul în conformitate cu atribuțiile în cadrul urmăririi penale, prevăzute în art. 52 Cod de procedură penală, verifică calitatea probelor administrate; veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nici o persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indici temeinici că a săvârșit o infracțiune; asigură respectarea termenului rezonabil de urmărire penală în fiecare cauză penală; etc.

Potrivit art.244 alin.(1), art.246 alin.(1) Cod de procedură penală, cererile în procesul penal constituie solicitările adresate, în scris sau oral, de către părțile în proces sau alte persoane interesate organului de urmărire penală sau instanței în legătură cu desfășurarea procesului, constatarea circumstanțelor ce au importanță pentru cauză, precum și cu asigurarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și urmează a fi examinate și soluționate imediat sau nu mai târziu de 15 zile de la data primirii lor.

Potrivit prevederilor art.3 alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, procurorului îi este garantată independența procesuală, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Totodată, potrivit Avizului nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză, normă care se regăsește și în pct.6.2.1 din Codul de etică al procurorilor.

Răspunderea disciplinară a unui procuror nu poate să survină pentru modul de apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu condiția că intima convingere a procurorului este în concordanță cu spiritul legii și nu s-a acționat cu rea intenție.

Încălcările procesuale comise de către procurorul Mocan Sergiu, nu pot fi apreciate ca erori justificate, care nu este de natură a atrage răspunderea disciplinară, deoarece au determinat un impact semnificativ asupra principiului de desfășurare a urmăririi penale, avut efecte negative, pe de o parte, asupra drepturilor părților în dosar, pe cealaltă parte, a adus atingere imaginii Procuraturii.

Procurorul Mocan Sergiu prin dispoziția procurorului-șef al Procuraturii raionului Strășeni este responsabil de activitatea de combatere a faptelor de tortură, tratament inuman și degradant și în activitatea nemijlocită de investigare a cazurilor de tortură, tratament inuman și degradant trebuia să conducă de prevederile Recomandărilor metodologice pentru investigarea eficientă a infracțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobate ordinul Procurorului General nr.7/8 din 30.12.2013 și alte acte normative de specialitate în vigoare (ordinele Procurorului Generale nr.5/08 din 28.01.2014 și nr.81/6/4 din 08.11.2021.

Acțiunile procurorului Sergiu Mocan manifestate prin exercitarea superficială a urmăririi penale, tergiversarea urmăririi penale, lăsarea cauzei în nelucrare în mod nejustificat mai mult de xx de zile, încălcarea drepturilor victimei XXXXXX la un proces echitabil, constituie abatere disciplinară, prevăzută la art.38 lit. a), e) și f) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

DI Sergiu Mocan activează în Procuratura raionului Strășeni din xx.xx.2019, fiind numit prin ordinul Procurorului General nr.xxx din xx.xx.2019. Încurajări în serviciu și sancțiuni disciplinare nu a avut.

Circumstanțe agravante sau atenuante care ar influența aplicarea sancțiunii disciplinare în privința procurorului Sergiu Mocan nu au fost stabilite.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.39 alin.(l) lit. a), 50, 51 alin.(l) lit.a), 89 lit.a) ale Legii Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, art.68 lit.a), 71, 73, 74, 77 lit.a), 78 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Colegiul, -

HOTĂRĂȘTE:

1. A aplica procurorului în procuratura raionului Strășeni Sergiu Mocan sancțiunea disciplinară - **avertisment**.

2. Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării acesteia la Consiliul Superior al Procurorilor.

Președintele Colegiului de disciplină și etică:

Vladislav GUȚAN semnat

Membrii Colegiului:

Victor COMERZAN _____semnat_____

Oleg TELEVCA _____semnat_____

Pavel TURCAN semnat

Elena CAZACOV _____ semnat _____

Alexandru LOZAN semnat

Octavian LAZAREV semnat